

Реалізація переповідності в публіцистичному тексті

О. А. Кравцова

Кафедра сучасної української мови, Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Paper received 12.07.19; Revised 21.07.19; Accepted for publication 28.07.19.

<https://doi.org/10.31174/SEND-Ph2019-204VII60-14>

Анотація. У статті розглянуто функційно-семантичні особливості переповідних конструкцій у публіцистичних текстах. Акцентовано на сучасних тенденціях розвитку публіцистики (зокрема на базі інтернет-мережі). Визначено засоби чужої мови, що слугують переповіданню. Схарактеризовано позиції першоджерела інформації, адресанта (переповідача), адресата. Звернено увагу на діалогічність / монологічність публіцистичного тексту.

Ключові слова: публіцистичний стиль, переповідні конструкції, непряма мова, цитата, вставні конструкції, періоджерело інформації, подвійне переповідання.

Вступ. Мова – жива субстанція, яка залежить від соціального середовища. Вона постійно змінюється, оновлюється, а відтак потребує систематичного вивчення. Сьогодні в еру інформаційних технологій, коли спілкування може відбуватися максимально швидко, на глобальному рівні, із залученням великої кількості людей, сферу зацікавлень мовознавців представляє комунікативний синтаксис, зокрема особливості різностильових текстів, можливості їхньої інтерпретації, потенції впливу адресанта на адресата за допомогою використання даних, отриманих різноманітними способами.

У контексті вищесказаного ми вивчаємо переповідні конструкції, що, за нашими спостереженнями, слугують модально-інтенційній репрезентації суб'єктивних авторських смислів, які залежно від мети реалізації здебільшого виражаються через використання чужих висловлювань, отриманих із різних джерел, через переказування власне авторських слів, мовлених раніше, прохань і здогадів, що створюють нову перспективу репродукування інформації.

Сьогодні наявні поодинокі праці, у яких переважно йдеться про лексико-семантичні засоби оприявлення сказаного кимось на основі текстових фрагментів наукового та художнього стилів. Ми ж у цій статті акцентуємо увагу на розгляді особливостей конструкцій переповідності в текстах публіцистичного стилю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Структурно-семантичні, стилістичні та функційні аспекти публіцистичного стилю вивчали як вітчизняні, так і закордонні вчені: Є. Боднарук, П. Дудик, М. Зяблюк, М. Каранська, А. Коваль, Л. Марчук, Л. Мацько, О. Мацько, Г. Морараш, О. Пономарів, А. Попович, О. Сидоренко, О. Тараненко, С. Шабат-Савка, І. Ющук та ін.

Зокрема увагу дослідників привертають: основні риси газетного стилю (І. Шашкін), який доволі багато вчених розглядає як окремий; особливості використання чужої мови в медіатекстах (І. Єзан, І. Пушкарьова); проблеми стильової специфіки та соціальної маркованості синтаксичних одиниць, що побутують у текстах публіцистики (І. Завальнюк, М. Нетреба), ввідні сполуки в них як засоби вираження евіденційності (Т. Астахова); категорія персональності та її засоби репрезентації в публіцистичному стилі (О. Кितिця) тощо. В умовах інформатизації на часі тема вивчення чужого мовлення в зразках інтернет-публіцистики (Р. Шулик).

Проте досі не було жодної праці, яка би стосувалася дослідження переповідних конструкцій та їхніх особливостей у публіцистичних текстах, що й визначає актуальність нашої роботи.

Мета статті – визначити особливості репрезентації переповідності в публіцистичних текстах.

Реалізація поставленої мети передбачає виконання таких завдань:

- визначити засоби чужої мови, якими послуговується автор публіцистичного тексту під час переповідання;
- виокремити найхарактерніші переповідні конструкції, що функціонують у публіцистичних текстах;
- з'ясувати ролі першоджерела інформації, адресанта та адресата в контексті переказування інформації;
- проаналізувати оприявлення переповідних інтенцій у публіцистичних текстах із позицій монологічності та діалогічності.

Матеріали та методи. Матеріалом дослідження послугували есеї зі збірки «Країна над Збручем» Олександра Бойченка (написані свого часу для сайту zbruc.eu та журналу «Країна»), а також статті з таких газет, як: «Буковина», «Версії», «Газета по-українськи», «Голос України», «Експрес», «Літературна Україна», «Молодий буковинець», «Слово Просвіти», «Час». Загалом ми вибрали та опрацювали 483 переповідних контексти.

Для досягнення загальної мети й розв'язання поставлених завдань використано такі методи: аналізу та синтезу – для узагальнення теоретичної бази; описовий із прийомами наскрізного виписування та систематизації – для відбору та впорядкування фактичного матеріалу; структурний – для аналізу переповідних конструкцій; контекстуально-інтерпретаційний – для уявлення функційних параметрів переповідних конструкцій у публіцистичному дискурсі; метод моделювання – для визначення основних груп переповідних структур; дискурсивного аналізу – для з'ясування особливостей ролей першоджерела інформації, адресанта (переповідача) та адресата в публіцистичному тексті.

Результати дослідження. Останнім часом простежується тенденція до збільшення кількості чужої мови в газетах, журналах, на сторінках медійних інтернет-порталів. Вона проникає в ті жанри, для яких раніше не була властивою. Наприклад, в інформаційні замітки.

Відомо, що головне завдання публіцистичного стилю – впливати на адресата. Покликання на чийсь слова може свідчити про прагнення автора повідомлення

бути максимально достовірним у тому, що він подає реципієнту, або ж навпаки – маніпулювати сказаним кимось із метою агітації та пропаганди. Чужі коментарі в час такого інтенсивного зростання інформаційних потоків – важлива частина новини, своєрідний будівельний матеріал для виформовування тексту.

Про переповідність на основі медіатекстів дослідниця М. Каранська говорила, що «в публіцистичній полеміці переповідні речення мають особливе навантаження: переповідається кимось висловлене, й на цьому тлі воно відхиляється як недостовірне» [5, с. 14]. Переважно так і є. Однак інколи правдивість переповідання може викликати сумнів, особливо в тих, випадках, коли переповідач покликається на непевне джерело інформації.

Зауважимо, що в текстах публіцистичного стилю ретрансляція чужих слів відбувається з позиції автора замітки. Важливе завдання для нього – бути правдивим та максимально відстороненим, однак інколи цей принцип порушується під впливом суб'єктивних факторів.

Здебільшого медіатексти мають монологічну форму викладу, проте доволі часто журналісти вдаються до діалогізації, демонструючи різні точки зору на ту чи ту проблему, налагоджуючи контакт із читачем, зосереджуючи його увагу на проблемі та стимулюючи мисленнєвий процес. Наприклад, натрапляємо на зразок переказування діалогу з елементами автопереповідання на основі монологу, причому репліки дійових осіб подано засобами прямої мови: *А так, то я з Євтушенком особисто знайомий не був. Зате був із Семеном Цидельковським. Він мене лагідно називав: «Сашенька, ти ж знаєш, як я тебе поважаю», – а я його шанобливо: «Ісакович, скільки?»* (О. Бойченко). Замість предиката мовлення автор використав двокрапку. Також бувають приклади переповідання всередині іншої конструкції, що слугує ретрансляції чужих слів, тобто тексту в тексті: *І промовив до мене Кишиштоф приблизно такими словами: – Все це ніби логічно: Європа, протоколи, узгодження позицій. Тільки де результати? Посидять, побазікають – і розійдуться, залишаючись кожен при своїх «розбіжностях». А тим часом конфлікти множаться, і світ уже тріщить по всіх швах. Можє, ти б краще придивився не до далекого Заходу, а до своїх рідних Чернівців, які ще за «матінки Австрії» демонстрували чудеса багатонаціонального мирного співіснування. І досягалося воно не завдяки протоколам, а завдяки принципу, який Горацій назвав *concordia discors*...* (О. Бойченко). У цьому контексті переповідач ретранслював сказане співрозмовником за допомогою прямої мови. Зазначимо про особливу роль лапок як розділового знаку. Вони можуть обрамлювати не лише цитати та пряму мову, а й слова з відтінком іронії, презирства, уперше вжиті, незвичайні чи застарілі.

Передаючи сказане кимось у формі діалогу, автор може відтворювати мовлене іншими особами (участі в розмові переповідач не брав, а був пасивним учасником комунікації, слухачем) або транслювати фрагмент бесіди, що відбувалася безпосередньо між ним та його співрозмовником.

Крім презентації розмови двох осіб діалогізовану форму під час переказування мають і питально-відповідні комплекси: *Коли Молотова американський*

журналіст запитав, чи будівництво індустрії в Москві, у центрі, а не там, же сировина, не є економічним абсурдом, той відповів: але не політичним (Література на Україна, 11 січня 2018 року).

Дослідниця І. Єзан, аналізуючи такий інтерперсональний діалог на основі журнальної публіцистики, мовить про його двонаправленість: «З одного боку, такий діалог ретроспективно орієнтований на текст-джерело, з іншого, – проспективно направлений на адресата, що є причиною, ціллію та об'єктом створення тексту» [4, с. 53].

Окрім двоголосся під час переповідання, виявляємо приклади поліфонічного передавання інформації з різними засобами чужої мови, що реалізується різноманітними конструкціями, які слугують переказуванню. Багатоголоссю сприяє й зіштовхнення на основі одного контексту кількох думок чи позицій: *Скептики зауважують, що онлайн-обмін валют буде не дуже популярним через те, що українці віддають перевагу готівці і не схильні зберігати заощадження в банках. Прихильники цифрової економіки більш оптимістичні у своїх прогнозах. Але всі сходяться на думці, що нововведення загалом не збільшать попит на валютні операції серед населення* (Час, 21 лютого 2019 року). Словесна перепалка може стосуватися не лише окремих осіб, а й інституцій: *Але й тут не обійшлося без прикростей. Станіславська газета «Нова зоря» (редактор О. Назарук) виступила проти встановлення на могилі І. Франка пам'ятника і закликала людей не збирати гроші на його спорудження, бо це, нібито, поширюватиме культ І. Франка-атеїста. Газета «Діло» у відповідь на своїх сторінках друкує ряд спогадів і літературознавчих статей, які заперечують атеїзм письменника і говорять про його глибоку віру у Бога* (Літературна Україна, 18 січня 2018 року).

Під час опрацювання фактичного матеріалу ми зауважили й приклади того, як кількаразове відтворення бувальщини переформатовує її в переказ, відтак на реальні події можуть нашаровуватися експресивні, оцінні засоби, а іноді й елементи сумнівної достовірності.

Переважно на базі одного речення реалізується одинична переповідність: *Він сказав мені, що не прийде* (з розмови). Однак, за нашими спостереженнями, одна сентенція може слугувати тлом для репрезентації подвійної чи навіть потрійної переповідності: *До речі, Ада Миколаївна зізналася, що дуже сердита на Шекспіра, який сказав: життя – театр, а люди в ньому актори* (О. Бойченко). Власне, цих переповідних ланок може бути й більше. Усе залежить від інтенцій автора повідомлення.

Відтворюючи сказане кимось, адресант переважно мовить про події минулі, однак може переказувати те, про що йдеться в теперішньому та навіть робити здогадки та прогнози на те, що буде мовлено в майбутньому. Знаходимо приклад із доволі цікавою часовою ретроспективою – переповідання в сьогоденні того, що станеться в майбутньому з позиції висвітлення минулих подій: *Згодом мистецтвознавець Микола Голубець у статті «Надгробник Франкові» напише, що «коли брати до уваги низку без вартісних надгробників, розкинутих по цвинтарях усієї української території, і таких же пам'ятників-примітивів, поставлених захід-*

ноукраїнською провінцією, переважно Шевченкові і Героям визвольної боротьби, то матимемо перед собою наш наближаючий «пам'ятниковий успіх» (Літературна Україна, 18 січня 2018 року).

У публіцистичних текстах переповідач застосовує різні засоби передавання чужого мовлення: пряму мову, цитати, непряму мову, тематичну мову, здогадну мову тощо. Причому доволі часто в одному тематично пов'язаному фрагменті тексту наявні кілька зразків таких засобів, надаючи творам публіцистики більшої переконливості, насиченості фактами, посилюючи емоційне враження від ретрансльованої інформації. Учений М. Бахтін зазначає: «Чужа мова – це мова в мові, висловлення у висловлення, але водночас це мова про мову, висловлення про висловлення... Авторське висловлення, що прийняло у свій склад інше висловлення, виробляє синтаксичні, стилістичні та композиційні норми для його часткової асиміляції, для його залучення до синтаксичної, композиційної та стилістичної єдності авторського висловлення, зберігаючи водночас, хоча б у рудиментарній формі, первинну самостійність (синтаксичну, композиційну, стилістичну) чужого висловлення, без чого повнота його не вимагає» [3, с. 408–409].

Одним із найпопулярніших засобів відтворення чужого мовлення у публіцистиці є пряма мова. Вона дослівно передає думки, викладені першоджерелом: *З історично обумовлених причин наша літературна мариністика віддавна була не елегійно-споглядалною, а вже у геніальних творах Шевченка і Лесі Українки набула рис і змісту трагічного романтизму. Літературознавець шестидесятих років Василь Фащенко сформулював цю думку в афористичному абзаці: «У тріаді міфологем степ-козак-море посередині стала людина минулого і ХХ століття: безталанна і з талантом, хитра і добра, вільна й невільна, з надією і без надії водночас»* (Літературна Україна, 11 січня 2018 року). Пряма мова доволі часто охоплює кілька речень, зазвичай розміщується на початку речення й має авторський коментар та вказівку на першоджерело інформації (інколи зазначаючи місце та обставини, що супроводжували перебіг подій): *зазначає політик, інформує прес-служба, наголошує президент, говорить доповідач, застерігає опонент, повідомляє їхній представник* тощо. Такі повідомлення переважно мають вказівку на час через потребу актуальності як ознаку публіцистичного стилю: *днями, зрештою, минулого року, регулярно, сьогодні, у той же час* тощо. У руках умілого маніпулятора, залежно від його намірів, і пряма мова може викликати сумнів у її правдивості.

Наступним засобом слугують цитати, які на відміну від прямої мови «не передають завершеної думки мовця, а лише доповнюють авторський текст» [9, с. 134]: – ... *Верлібр, названий Бродським – «вино без пляшки» – просто пляма на скатертині, верлібр, названий Фростом «грою в теніс без сітки», заповнивши світ, нівелиовавши особливості національної версифікації. Проте «верлібристи» не спокушаються такою поетичною нарацією, вважає Михайло Слабошпицький* (Літературна Україна, 11 січня 2018 року). Учені виокремлюють такі прагматичні типи цитат: фактуалізувальну, персуазивно-аргументативну, оцінно-експресивну та сугестивну [1] й відповідно до їхніх

функцій такі семантичні: цитату-думку, цитату-приклад, цитату-замінник [4, с. 52]. Інколи авторський переказ може бути «пересипаним» цитатними вкрапленнями.

Одним із головних репрезентантів переповідності є непряма мова, яка реалізується складнопідрядним реченням зі з'ясувальною підрядною частиною й використовується тоді, коли потрібно передати загальний зміст повідомлення, а не деталізувати його: *Десь в інтерв'ю Володимир Рафеєнко зізнався, що пише свій новий роман українською* (О. Бойченко). Доволі поширеним засобом переказування є й тематична мова, завдяки якій здійснюється компресування інформації: *Пані Галина трепетно розповідала про рідний Хрестів, про шкільні роки в селі Калюс, котре пішло під воду під час будівництва Дністровської ГЕС, про студентські роки в Кам'янці-Подільському, і, звичайно ж, про дорогий серцю Новодністровськ. Йшлося, звичайно, й про творчі здобутки письменниці – вісім збірок поезії, віршованого перекладу з італійської та казок у прозі* (Буковина, 22 лютого 2019 року).

Мовознавиця І. Пушкарьова пише, що репрезентація «авторського контексту та чужої мови у випадках її дослівного передавання та переказу дозволяє журналісту створити образ іншого мовного суб'єкта, що посилює прагматичну програму публіцистичного тексту та виражає авторську концепцію за допомогою стилістичного ефекту стереоскопічного викладу», додаючи, що «створені соціально мовні портрети та ліричний метатекст, відображаючи взаємодію соціальної та індивідуальної іпостасей автора-журналіста, створюють специфіку «людинознавства» сучасної публіцистики» [7, с. 194].

Саме переповідач є тим ліричним камертоном, своєрідним селектором інформації, створює тло, на якому розгортаються події. Усе залежить і від його власних переконань та прагнень. Він, за словами О. Кितिці, «як правило, особа авторитетна, соціально типізована та громадянськи орієнтована» [6, с. 8]. Виформовуючи текст, додаючи до нього чуже слово, переповідач презентує інформацію так, щоб вона була максимально доступною для декодувальних можливостей адресата, який прочитує це переплетення авторського та запозиченого. Недарма сьогодні в умовах подібних шифрувань та дешифрувань тексту називають «культурою інтерпретації готового слова» [2, с. 108].

Серед завдань адресанта: доносити важливу та спростувати неправдиву інформацію, пояснювати те чи те явище, розставляти акценти, виформовувати оцінне ставлення до певних подій, спонукати діяти, активізувати мисленнєві процеси, викривати соціальні несправедливості, поширювати ідеї тощо.

Адресат у такій мовленнєвій ситуації «є сукупністю соціокультурних та психологічних характеристик, він може бути невідомий нікому, крім мовця, може бути імпліцитним, не названим із певних причин, підказаним мовленнєвою ситуацією» [8, с. 299]. Йому властиво залежно від власних думок та переконань бути солідарним із автором прочитаної інформаційної замітки або ні.

Не менш важливими для створення стандартної трикомпонентної переповідної ситуації є першоджерела інформації, які ми поділяємо на: **особові, що вказують**

на: конкретних осіб (із зазначенням їхніх імен; по батькові; прізвищ; імен та по батькові; імен та прізвищ; імен, по батькові та прізвищ, прізвиस्क тощо); джерело інформації, виражене особовим займенником (я, ти, він, вона, воно, ми, ви, Ви, вони); групу осіб / спільність; певний статус; професії / фаховість / заняття; національність / місце проживання тощо; **предметні, подієві та інституційні:** приватна кореспонденція та щоденники; важливі документи / заяви владних структур; зміни дійсності у процесі життя; поширення на певні відомості, факти, новини та узагальнену інформацію з різних джерел; організації / установи (та їхні підрозділи); інші ЗМІ (преса, телебачення, радіо, соціальні мережі) тощо.

Причому під час переповідання автор статті може посилатися не на одне джерело, а одразу на кілька: **Як зазначали учасники імпрези, новелістика** Анатолія Томківа збагачена ексклюзивами буковинської гуцульщини, колоритним світобаченням горян. **Про це говорили** професор Борис Бунчук, письменники Василь Васкан і Мирослав Лазарук, педагоги Ярослав Кулянда, Тамара Мінченко, журналіст, керівник чернівецького новинного інтернет-порталу «Букінфо» Сергій Зарайський (Буковина, 22 лютого 2019 року). Це трапляється, коли переповідач хоче наголосити на висвітленні однієї тематики різними людьми, показати схожість мислення певних осіб або ж навпаки – зіштовхнути в одному контексті думки, які суперечать одна одній.

Трапляються випадки, коли автор повідомлення виконує функції не лише адресанта (переповідача), а й першоджерела інформації, переказуючи свої слова, сказані раніше. Мовимо про явище автопереповідності: **Я не раз наголошував:** не такі страшні королі, як їхні блазні (Літературна Україна, 25 січня 2018 року). Знаходимо в журналістських матеріалах і переповідання колективної думки, яку поділяє автор: **Ми багато дискутували про те, коли і як постане з донбаських окопів новий письменник, а ось же він і є, цей новий Артем Чех, дуже людяний і справжній, з живим письмом** (Літературна Україна, 25 січня 2018 року).

У публіцистичних текстах переповідність реалізується:

– простими реченнями: **Філософ Френсіс Бекон наживав книжки «кораблями думки»** (Літературна Україна, 1 лютого 2018 року);

– складнопідрядними реченнями з підрядними з'ясувальними частинами: **Недарма Селінджер говорив, що успіх деморалізує молодих письменників** (О. Бойченко);

– безсполучниковими реченнями: **Психологи три-можливо заявляють:** українські батьки, а особливо матері, після народження дитини повністю присвячують себе їй (Експрес, 25 жовтня – 01 листопада 2018 року);

– тематично пов'язаними фрагментами текстів: **У заключному слові я як ведучий подякував високому гостю й дуже стисло розповів присутнім історію про переховування моїх односельчан родиною Кравчуків з величезним ризиком для власного життя. Отже, ті безглузді чутки про якесь інонаціональне походження президента України Леоніда Кравчука є плодом або хворої чиєїсь уяви, або навмисне запущеною мулькою (а це радше всього!), що будь-що-будь українського оби-**

вателя збити з пантелику (Літературна Україна, 11 січня 2018 року).

Найчастіше її репрезентують вставні (інколи й вставлені) конструкції, зокрема: односкладні реченнєві структури: **Бо головне – що в Україні, подіюють, нарешті формується політична нація, яка охоплює різних людей, незалежно від їхньої етнічної приналежності, місця народження чи тієї-таки мови домашнього спілкування. І я з цим категорично погоджуюсь** (О. Бойченко); двоскладні реченнєві структури: **Сила, кажуть люди, у правді (з розмови); Як казала мудра пані в одній з популярних радянських кінострічок, «поживемо – побачимо»** (Версії, 21 лютого – 27 лютого 2019 року); прийменниково-іменникові структури, які ми поділяємо на такі найтипівіші моделі:

– **НА + Р. в. / З. в** (на думку / переконання / погляд + ім'я; по батькові; прізвище; ім'я та по батькові; ім'я, по батькові та прізвище; прізвисько; на твою (його, її, нашу, вашу, їхню) думку; на твої (його, її, наш, ваш, їхній) погляд; на твоє (його, її, наше, ваше, їхнє) переконання тощо): **Хоча, на думку експертів, кандидатів за період до 8 березня може ще поменшати** (Версії, 21 лютого 2019 року – 27 лютого 2019 року);

– **ЗА + О. в.** (за визначенням..., за висловом..., за даними..., за законом, за + ім'я / по батькові / прізвище / ім'я та по батькові / ім'я та прізвище / ПП, за інформацією..., за оцінками..., за повідомленням... тощо): **За словами працівників лікарні, біля юнака перебувають його батьки** (Буковина, 22 лютого 2019 року)

– **ЗГІДНО З / ЗІ / ІЗ + О. в.** (згідно з вироком / даними / документами / повідомленнями тощо): **Згідно з даними Управління інфраструктури Варшави, в 2014 році норма споживання електроенергії в будинках становила 169 кВт-годин на квадратний метр на рік** (Газета по-українськи, 21 грудня 2018 року).

Ці вставні переповідні конструкції (б'ють на сполох, висловлюють страх, як зазначають, як повідомляє наш кореспондент, як стало відомо, за повідомленням, як передають тощо) в публіцистичному стилі стали клішованими.

Варто сказати, що публіцистика розвивається, зокрема завдяки інтернет-мережі, і створює для людини нові виклики. Вона стає дієвим інструментом агітації та пропаганди, станом на сьогодні сприяє розпалюванню конфліктів та веденню нового виду війни – інформаційної.

Також у соціальних мережах (зокрема Facebook, Instagram, Twitter тощо) користувачі отримали можливість під час створення власної публікації позначати особу, на яку вони посилаються. Відтак та бачитиме покликання й може вступати у відкритий діалог, а згодом і публічну дискусію.

Раніше першоджерело інформації виконувало переважно пасивну роль. У вищенаведеному прикладі воно стає активним учасником обговорення, може спростовувати чи підтверджувати сказане тим, хто використав його слова, переймає роль адресата, а в процесі обговорення і переповідача.

Окрім цього, як друковані видання, так і інтернет-ресурси все частіше практикують створення новин на основі інформаційних розміщень користувачів на персональних сторінках у соціальних мережах. Тому стаття, яка базується на вищесказаному, зазвичай містить

покликання на ретрансляцію написаного першоджерелом інформації (або вказівку на тему, про яку йшлося). Ось типовий приклад подібного продукування новин, реалізованих за допомогою тематичної мови: *Відома українська модель і ведуча, Міс Україна-Всесвіт-2006 Інна Цимбалюк нещодавно відвідала рідні Чернівці. Красуня розповіла у своєму Instagram про враження від малої батьківщини* (Молодий буковинець, 22–23 лютого 2019 року). Інтернет-мережа дозволяє публікувати найсвіжіші новини швидше. Вона мобільніша та менш затратна, ніж випуск друкованої продукції.

Висновки. Отже, у процесі опрацювання фактичного матеріалу з'ясовано, що на основі публіцистичних текстів може репрезентуватися одинична, подвійна, потрійна переповідність (кількість ланок може бути більшою). Для її реалізації адресант використовує пря-

му мову, цитати, непряму мову, тематичну мову, здогадну мову тощо, які оприявлюються на основі простих, складних (складнопідрядних зі з'ясувальною підрядною частиною та безсполучникових) речень, фрагментів тексту. Важливу роль у переказуванні інформації відіграють парантетичні конструкції (односкладні / двоскладні реченнєві структури та приєднаниково-іменникові сполуки). Незважаючи на важливість адресантно-адресатного континууму, процес переповідання був би неможливим без першоджерела / першоджерел інформації, які ми поділили та такі дві групи (кожна з яких має свої підгрупи): особові, а також предметні, подієві та інституційні. Публіцистичний стиль характеризується використанням великої кількості клішованих конструкцій, а всі зусилля переповідача спрямовані на те, щоб реалізувати функцію впливу на адресата.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алешанова И. Цитация в газетном тексте (на материале современной английской и российской прессы): автореф. дис. ... канд. филол. наук. Волгоград, 2000. 18 с.
2. Анненкова И. Язык современных СМИ как система интерпретации в контексте русской культуры (попытка риторического осмысления). *Язык современной публицистики*: сб. статей. Москва: Флинта: Наука, 2005. С. 99–114.
3. Бахтин М. Тетралогия. Москва, 1998. 608 с.
4. Езан И. Цитированный способ передачи информации в немецкой журнальной публицистике. *Гуманитарные исследования*. 2014. Выпуск 3 (4). С. 51–53.
5. Каранська М. Синтаксис сучасної української літературної мови: навч. посібник. Київ: Либідь, 1995. 312 с.
6. Кितिця О. Категорія персональності та засоби її вираження в публіцистичному стилі: автореф. дис... канд. филол. наук: 10.02.01 / Дніпропетровський національний ун-т. Дніпро, 2001. 19 с.
7. Пушкарева И. О взаимодействии чужой речи с авторским контекстом в газетной публицистике (на материале городской газеты «Кузнецкий рабочий»). *Вестник ТПУ (TSPU Bulletin)*. 2012. Выпуск 10 (125). С. 189–195.
8. Шабат-Савка С. Т. Категорія комунікативної інтенції в українській мові: монографія. Чернівці: «Букрек», 2014. 412 с.
9. Шулик Р. Структури передачі чужого мовлення як прагматичні засоби в інформаційних жанрах інтернет-публіцистики. *Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки*. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2011. Выпуск № 1: Філологічні науки. Мовознавство. С. 133–137.

REFERENCES

1. Aleshchanova, I. (2000). *Tsitatsiya v gazetnom tekste (na materiale sovremennoy angliyskoy i rossiyskoy pressy)* [Citation in Newspaper Texts (based on the materials of the modern English and Russian press)] (Author's abstract), Volgograd.
2. Annenkova, I. (2005). *Yazyk sovremennykh SMI kak sistema interpretatsii v kontekste russkoj kultury (popytka ritoricheskogo osmysleniya)* [The Language of Modern Media as an Interpretation System in the Context of Russian Culture (an attempt at rhetorical understanding)]. *The Language of Modern Publicism: collected works*. Moscow: Flint: Nauka, 99–114.
3. Bakhtin, M. (1998). *Tetralogy*. Moscow.
4. Ezan, I. (2014). *Citirovannyj sposob peredachi informacii v nemeckoj zhurnalnoj publicistike* [The Cited Method of Transmitting Information in German Publicism]. *Humanities Research*, 3 (4), 51–53.
5. Karanska, M. (1995). *Syntaksys suchasnoi ukrainskoi literaturnoi movy* [Syntax of the Modern Ukrainian Literary Language: Study Guide], Kyiv: Lybid.
6. Kytysia, O. (2001). *Katehoriia personalnosti ta zasoby yii vyrazhennia v publitsystychnomu styli* [Category of Personality and Means of Its Expression in the Publicistic Style] (Author's Abstract). Dnipropetrovsk National University, Dnipro.
7. Pushkareva, I. (2012). *O vzaimodejstvii chuzhoj rechi s avtorskim kontekstom v gazetnoj publicistike (na materiale gorodskoj gazety «Kuzneckij rabochij»)* [On the Interaction of Indirect Speech with the Author's Context in Newspaper Publicism (based on materials from the Kuznetsk Worker city newspaper)]. *TSPU Bulletin*, 10 (125), 189–195.
8. Shabat-Savka, S. (2014). *Katehoriia komunikativnoi intentsii v ukrainskii movi* [Category of Communicative Intension in the Ukrainian Language] (Monograph), Chernivtsi: «Bukrek».
9. Shulyk, R. (2011). *Struktury peredachi chuzhoho movlennia yak prahmatychni zasoby v informatsiinykh zhanrakh internet-publitsystyky* [Structures for Interpreting Indirect Speech as Pragmatic Means in the Information Genres of Internet Publicism]. *Scientific Bulletin of Lesia Ukrainka Volyn National University*, Lutsk: VNU, 1, 133–137.

Realization of renarration in publicistic texts

O. Kravtsova

Abstract. The article deals with the functional and semantic features of renarration structures in publicistic texts. It focuses on modern trends in the development of publicism (in particular, on the basis of the Internet). The means of a foreign language that are used for renarration are determined. The positions of the primary sources of information, the speaker (reporter), and the receiver are characterized. The attention is drawn to the dialogical / monological character of publicistic texts.

Keywords: publicistic style, renarration structures, indirect speech, citation, embedded structures, primary source of information, double renarration.